

УДК 004+005

I. Мартиняк, канд.екон.наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

I. Martyniak, PhD

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

INFORMATION SYSTEMS AND TECHNOLOGIES IN MANAGEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY

Стрімкий розвиток світової економіки зумовлює появу нових теорій, які пояснюють як існуючі процеси, так і дають можливість окреслити бажані напрями змін. Такими можна вважати концепції сталого розвитку, циркуляційної та цифрової економіки, які у своїй синергії визначають кінцеву (на даний час) точку трансформаційних змін сучасного суспільства.

Як зазначають Дзямулич М., Шматковська Т. у своєму дослідженні [1], цифрова економіка виступає у якості високотехнологічної економічної системи, яка за своєю суттю базується на інноваційних підходах щодо інтеграції інформаційних технологій у весь комплекс бізнес-процесів, що функціонують в даній системі. На сьогодні важко уявити сферу діяльності компанії, яка б не була охоплена цифровізацією. Інформаційні системи та технології знаходять широке застосування в усіх сферах управління: бухгалтерський облік, маркетинг та збут, логістика, управління виробничими процесами, просування, аналітика продажів та сайтів, фінанси та багато іншого.

Аналізуючи світовий ринок інформаційних технологій для управління, окремі компанії використовують результати експертних досліджень ринку, які пропонує компанія Gartner, відомі як «Магічний квадрат». (рис. 1).

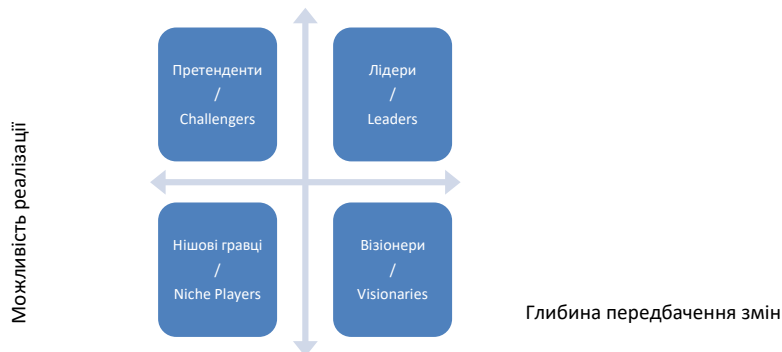

Рис. 1 Матриця «Магічний квадрат Gartner»

Відповідно до методики дослідження, у сегмент «Нішові гравці» входять фірми, які успішно зосереджують на невеликому сегменті або не виділяють цільовий сегмент і не випереджають конкурентів за рівнем інноваційності.

Сегмент «Претенденти» охоплює фірми, які показують позитивні результати на даний час, але не демонструють розуміння можливих напрямів розвитку ринку.

До сегменту «Лідери» відносяться ті компанії, які є на піку піднесення завдяки вдалому поєднанню поточної тактики та чіткому передбаченню перспективних напрямів розвитку ринку та його динаміки.

Сегмент «Візіонери» охоплює ті фірми, які не мають досвіду у реалізації стратегії розвитку відповідно до зміни ринкових тенденцій, але можуть досягнути успіху завдяки вдалим передбаченням та прогнозам.

Для прикладу наведемо магічний квадрат для платформ бізнес-аналітики (рис. 2)

Рис. 2 Магічний квадрат Gartner у секторі платформ бізнес-аналітики 01.2022 [3]

Впроваджуючи інформаційні технології у систему управління бізнес-процесами, на перший план висувають потенційні переваги для бізнесу. Ними є зниження поточних витрат, оптимізація та підвищення ефективності бізнес-процесів, їх пришвидшення, виключення неефективних або передача їх на аутсорс.

Водночас, існують і потенційні загрози як для бізнесу, так і для суспільства. Як зазначається в дослідженні центру Разумкова [2], “об’єктивні процеси автоматизації, навіть за умови їх стримання урядами та суспільством, набиратимуть прискорення і цілком можливо досягнуть тієї межі, коли для підтримки всієї світової системи виробництва та логістики виявиться достатньо лише кількох мільйонів висококваліфікованих професіоналів”.

Інша важлива проблема, яка набула особливої актуальності у зв’язку із війною в Україні – питання збереження та захисту конфіденційної інформації, іншими словами – кібербезпеки. Саме наслідком неможливості ефективної побудови системи кібербезпеки, в т.ч. і на державному рівні, є тимчасове відключення роботи сервісів ДПС та ДСС України, призупинення доступу до реєстрів та ін. заходи, які вимушено запровадили на початку повномасштабної війни і деякі із них тривають й досі. Іншим викликом, з яким сьогодні стикається бізнес є залежність від стабільного постачання електроенергії, роботи серверів та доступу до Інтернет. Використання тимчасових джерел електроенергії не дає можливості ефективно забезпечувати роботу системи.

Таким чином, війна в Україні виділила нові виклики, пов’язані із тотальною цифровізацією економіки та переходом суспільства на новий рівень розвитку. І ці питання, безперечно, перебуватимуть у центрі уваги найближчим часом.

Література

1. Дзямулич М., Шматковська Т. Вплив сучасних інформаційних систем і технологій на формування цифрової економіки. *Економічний форум*. 2/2022. URL:http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/300/288
2. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. URL:https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
3. Gartner Magic Quadrant for Analytics and Business Intelligence Platforms 2022. URL:<https://www.cxtoday.com/data-analytics/gartner-magic-quadrant-for-analytics-and-business-intelligence-platforms-2022/>